

odstraněním spojek zmenší, tím spíše měli se vystříhati každé změny v jeho zařízení. Vozy, jichž nosnost byla odstraněním spojek zmenšena, byly lidmi žalovaného naloženy tak, že horní rám i boční stěny vozů povolily a se prohnuly, čímž byly vozy poškozeny. Příčinná souvislost mezi vadným naložením a škodou jest tedy nepochybná a ani žalovaný jí nepopírá. Bez úspěchu musil zůstatí pokus žalovaného přesunouti zavínění na dráhu samu, poněvadž prý mu přistavila vozy, nehodící se k naložení dlouhého dříví bez odstranění železných spojek, a poněvadž naložené vozy s odšroubovanými spojkami přijala k dopravě. Při tom nelze žalovaného ušetřiti výtky rozporu se spisy, když předpokládá, že dráze byla neb aspoň musila býti nezpůsobilost přistavených vozů k naložení dříví známa. Podle posudku znalce nemohlo býti řezivo, určené k dopravě, do přistavených vozů bez odstranění železných spojek jen proto naloženo, poněvadž bylo asi sedm metrů dlouhé, žalovaný však netvrdil, že tuto délku dřeva dráze v žádosti o přistavení vozů oznámil. Předpis Šu 63 (5) žel. dopr. ř. neukládá arci straně, by při objednávce vozů hlásila také délku dřeva, jež hodlá naložiti, ale nebyla-li tato délka dráze oznámena, nelze klásti dráze za vinu, že dodala vozy, na něž se dalo naložiti jenom dřevo kratší. Žádným způsobem nebyl žalovaný oprávněn, aby když dříví nemohlo býti pro železné spojky do přistavených vozů naloženo, vozy svémocným odstraněním železných spojek učinil k naložení způsobilými. Bedlivost, které byl povinen při nakládání šetřiti, vyžadovala, by uvědomil dráhu o nemožnosti naložení a vyžádal od ní odpomoc.

Čís. 4305.

Spolek dle zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 134 ř. zák. vzniká teprve, až je o jeho dovolenosti rozhodnuto příslušným úřadem zemským (zemskou politickou správou).

(Rozh. ze dne 29. října 1924, R I 857/24.)

Žalobu »Zábavního a vzdělavacího kroužku v Ž.« procesní soud první stolice zamítl, ježto spolek neměl v roce 1919, kdy se odehrál žalobní děj, ještě právní jsoucnosti, a neměl jí ani v době podání žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc okresnímu soudu, by vyčkaje pravomoci, o ní dále jednal a ji znovu rozhodl. Důvod y: Odvolací soud nesdílí vývodů prvního soudu o tom, že žalující strana neměla ještě v prosinci 1919 právní existence a že neměla jí ani v den podání žaloby. Žalující strana tvrdí, že jest a hned od počátku byla spolkem, tedy zřejmě spolkem, ježž bylo by dlužno posuzovati dle zákona o spolcích čís. ř. zák. 134/1867 a dle Šu 26 obč. zák. Dle výsledku sporu nejde o spolek nedovolený a není tudíž ku vzniku takového dovoleného spolku třeba, aby jeho založení a ustavení bylo oznámeno politickému úřadu. Spolek toho druhu vznikne a trvá projevenou vůlí několika osob, směřující k založení spolku jako právní osoby, různé od členů, a nezáleží na jeho pojmenování. Tento vznik děje se

ovšem s podmínkou, že politický úřad nezakáže do lhůty §u 6 spol. zák. utvoření spolku z důvodů tamže zmíněných. Pro vznik spolku v roce 1919 bylo tudíž lhostejným, že založení jeho bylo oznámeno politickému úřadu až v roce 1920 a teprve 13. září 1920 na vědomí vzato. § 9 spol. zák. nestanoví předpokladu pro vznik spolku, nýbrž usnadňuje mu toliko důkaz o jeho právní existenci pro styk veřejný a občanský. Z úvah a zjištění procesního soudu neplyne tedy, že žalující strana jako spolek již v roce 1919 nevznikla a snad ani nyní ještě jako spolek neexistuje. Nazývá-li okresní soud žalující stranu pro rok 1919 »volným sdružením fyzických osob« a upírá-li jí takto povahu právnické osoby (korporace), není pro to ve výsledcích sporu a ve skutkových zjištěních napadeného rozsudku náležitý podklad a dle dosavadního stavu sporu není zamítnutí žaloby důvody první stolice ospravedlněno.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení odvolacího soudu a uložil mu, by, upustě od právního názoru, v zrušovacím usnesení projeveného, odvolání znovu po zákonu vyřídil.

D ů v o d y:

Otázku, kdy počíná právnická osobnost spolku podle zákona o spolkovém právu ze dne 15. listopadu 1867, čís. 134 ř. zák. nezodpověděl odvolací soud správně, usoudiv, že spolek toho druhu vznikne a trvá projevenou vůlí několika osob, směřující ku založení spolku jako právní osoby, různé od členů, a že pro vznik spolku v roce 1919 bylo lhostejno, že jeho založení bylo oznámeno politickému úřadu až v roce 1920 a teprve 13. září 1920 bylo vzato na vědomí. Vznik korporací vůbec a též korporací soukromých řídí se veřejným právem. Právnická osobnost korporace počíná tím okamžikem, kdy bylo vyhověno požadavkům veřejného práva o vzniku korporací; podle toho sluší se zřetelem na předpis §u 26 obč. zák. posouditi, zda jest dovolená. Ke zřízení spolků podle zákona o spolkovém právu ze dne 15. listopadu 1867, čís. 134 ř. zák., není arci potřebí státní koncese, nýbrž stačí (§§ 6 a 7), že zřízení spolku bylo zároveň se stanovami ohlášeno zemské vládě, a že tato do 4 neděl nezakázala zřízení spolku, což se může státi jenom z výčetmo uvedených důvodů. Nebyl-li spolek v této lhůtě zakázán, anebo prohlásil-li se zemský úřad již dříve, že ho nezakazuje, může spolek vejíti ve skutek. Z toho plyne, že spolek jako právnická osoba vzniká okamžikem, kdy je o jeho »dovolenosti« (§ 26 obč. zák.) rozhodnuto příslušným úřadem zemským. Vždyť je právnická osobnost spolku a způsobilost jeho ku právům obmezena jeho účelem podle jeho stanov (§ 5 spolkového zákona) (srovn. Budwinski č. 4713 a č. 6853), stanovy pak jsou předmětem, o němž zemský úřad rozhoduje, zdali je spolek »dovoleným«.

Čís. 4306.

Ustanovení čl. 146 obch. zák. vztahuje se ku všem závazkům, za něž společníci podle čl. 112 obch. zák. solidárně ručí, nechťsi vznikly z jakéhokoli právního důvodu.